

Nr 149. Motion av Kristin Lilieqvist (MP) om klimatsmart och hälsofrämjande mat som grundalternativ (KSN-2011-0144)

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Marlene Burwick, Ulrik Wärnsberg, Bengt Westman, Irene Zetterberg (alla S), Maria Gardfjell, Johan Lundqvist (båda MP) och Ilona Sztatmari Waldau (V) reserverar sig till förmån för att kommunfullmäktige ska besluta

att uppdra till nämnder och styrelser att tillse att det i kommunalt finansierad verksamhet där måltider serveras alltid finns minst två måltidsalternativ och att minst ett av dessa ska vara vegetariskt. Avsteg från denna princip kan ske för specialkost,

att uppdra till kommunstyrelsen att utarbeta ett kostpolitiskt program och i det arbetet ta hänsyn till detta beslut, samt

att därmed besvara motionen.

Ilona Sztatmari Waldau (V) reserverar sig vidare till förmån för bifall till motionens tredje att-sats.

Uppsala den 12 oktober 2011

På kommunstyrelsens vägnar

Gunnar Hedberg/Astrid Anker

I avgörandet deltagande: Gunnar Hedberg, Liv Hahne, Magnus Åkerman, Mats Gyllander (alla M), Mohamad Hassan, Cecilia Hamenius (båda FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch (KD), Marlene Burwick, Ulrik Wärnsberg, Bengt Westman, Irene Zetterberg (alla S), Maria Gardfjell, Johan Lundqvist (båda MP) och Ilona Sztatmari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Christopher Lager-

qvist, Fredrik Ahlstedt (båda M), Frida Johnsson (MP) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

I motion av Kristin Lilieqvist (MP), väckt den 28 februari 2011, föreslås att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt produktionsstyrelsen för Vård & Bildning att ha vegetarisk mat som grundutbud och servera kött, fisk eller fågel bara till dem som aktivt har valt det, att samtliga uppdragsnämnder vid upphandling av mat ska ställa krav om måltidsval på sätt som anges i motionen samt att kommunstyrelsen och samtliga övriga nämnder och bolag inom ramen för den politiska verksamheten och förvaltningsverksamhet som består av konferenser, middagar eller dylikt, ha vegetarisk mat som grundutbud och servera kött, fisk eller fågel bara till dem som aktivt har valt det, *Bilaga 1.*

Remissbehandling

Motionen har remitterats till styrelsen för Vård & Bildning, barn- och ungdomsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden, nämnden för vuxna med funktionshinder, Uppsala Konsert & Kongress AB, Fyrishov AB samt Uppsala stadsteater AB. Remissvar har inkommit från samtliga förutom Fyrishov AB samt Uppsala stadsteater. Remissvaren utsändes separat.

Styrelsen för Vård & Bildning avstyrker förslaget om vegetarisk mat som ett grundutbud i den kommunala verksamheten. Vegetabiliska måltider ska dock alltid erbjudas som alternativ och ska ha god kvalitet vad gäller näringsinnehållet. Utbudet bestäms utifrån kundens val och måltiden är en viktig daglig upplevelse som berör många i den kommunala verksamheten. *Bilaga 2.*

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden avstyrker motionen. Nämnden beslutade den 15 juni 2011 att rekommendera alla gymnasieskolor att erbjuda eleverna näringsriktiga skolmåltider i enlighet med nya skollagen. *Bilaga 3.*

Äldrenämnden avstyrker motionen. Nämnden ser vissa farhågor i motionens föreslagna åtgärder utifrån målgruppen äldre och sköra

personer med vård- och omsorgsbehov. Risk för undernäring är påtaglig eller redan befintlig. Forskare framhåller att proteinhalten bör öka när det totala energiintaget är lågt vilket ofta är fallet hos nämndens målgrupp varför motionsförslaget inte är möjligt att införa. *Bilaga 4.*

Nämnden för vuxna med funktionshinder ser möjlighet att införa motionens förslag om vissa målgrupper som riskerar för lågt energiintag undantas. Ur upphandlingssynpunkt skulle förslaget sannolikt vara förknippat med vissa merkostnader som nämnden i detta läge inte närmare kan beräkna. *Bilaga 5.*

Uppsala Konsert & Kongress AB (UKK) anser att motionens intentioner är positiva och tilltalande i grunden. Intentionen ligger också i linje med UKK:s egen strategi avseende kundanpassning, mångfald och miljöhänsyn. UKK avstyrker dock motionen med hänvisning till att det skulle innebära ökade kostnader och därmed en nackdel för bolaget i konkurrens med andra anläggningar. *Bilaga 6.*

Föredragning

Motionens intentioner ligger i linje med den inriktning som kommunen tagit när det gäller klimatpåverkan och folkhälsoarbetet. Som framhålls i remissvaren bestäms utbudet på kosten utifrån kundens val och det erbjuds alltid vegetariska måltider som alternativ.

Flera remissinstanser avstyrker motionen. Som framförs av äldrenämnden finns en risk för undernäring för äldre och sköra personer med omsorgsbehov om motionens krav skulle bifallas. Även konkurrensneutralitet och risk för ökande kostnader talar för att motionen avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser med föreliggande förslag till beslut.

Bilaga 1

Köttproduktionen står för ca 18% av de globala växthusgasutsläppen, vilket är mer än vad hela transportsektorn släpper ut. Vad vi lägger på våra tallrikar har alltså sammantaget större klimatpåverkan än allt bilåkande, flygande och

annat resande tillsammans. Trots det saknar Uppsala idag en strategi för minskad konsumtion av animalier som en metod för att uppnå Uppsalas klimatmål.

De senaste 20 åren har köttkonsumtionen i Sverige ökat med ca 50%. Förutom dess allvarliga konsekvenser för klimatet och resursförbrukningen är hög köttkonsumtion skadligt för hälsan. Det finns starka samband mellan hjärt- och kärlsjukdomar och konsumtion av animalier och världscancerfonden rekommenderar att man begränsar sitt köttintag till ca 16 kg per år. I Sverige i dag äts i genomsnitt 86 kg kött per person och år.

Den som har valt att avstå kött får ofta frågor om varför. Det rimliga vore istället att den som äter kött – trots negativ inverkan på klimatet och hälsan och att det kräver att man dödar kännande varelser – är den som borde få frågan om varför. I dag är dock köttet normen, varför många inte reflekterar över att köttätande också är ett val man gör. Eftersom man klarar sig utmärkt helt utan kött är köttet ett tillval, ett val som man väljer att göra eller inte göra varje gång man äter.

Att minskad köttkonsumtion är nödvändigt för klimatet och hälsan innebär inte att alla måste bli vegetarianer, och det är inte heller intentionen med motionen. Om vi ska klara klimatmålen och alla människor ska kunna äta sig mätta med den odlingsbara yta som står till buds så krävs att västvärldens köttkonsumtion minskar.

Ett sätt att minska köttätandet är att det inte sker slentrianmässigt. När Uppsala kommun anordnar utbildningar eller middagar med fullmäktige, kommunstyrelse eller nämnder så är det i nuläget de som inte vill ha kött som aktivt måste höra av sig i förväg. Motionen går ut på att det ska vara tvärt om, så att det istället är de som vill äta kött som får inkomma med önskan om specialkost. Alla som vill äta kött i den kommunala verksamheten kommer alltså även i fortsättningen att kunna välja detta om motionen bifalles.

Denna policy ska gälla i all verksamhet som finansieras med kommunens pengar. Vid mer regelbundna måltider med samma personer närvarande, som t.ex. i skolor, vårdhem, äldre-

boenden, torde det räcka med att man anmäler sitt köttätande en gång, alternativt en gång per år. Eftersom alla kan äta vegetariskt så blir det ett mindre problem ifall anmälan skulle komma bort, än vad det blir för en vegetarian som blir serverad kött.

Motionsförslaget går alltså inte ut på att vägra någon kött – utan att visa att köttkonsumtion är ett val. Förhoppningsvis gör detta att Uppsalas medborgare reflekterar mer över sina matvanor, och vid fler tillfällen än idag avstår från kött, för att på så vis bidra till att Uppsala når sina klimatmål.

Jag yrkar:

att uppdra åt Produktionsnämnden för vård och bildning att i sin verksamhet där måltider serveras ha vegetarisk mat som grundutbud och servera kött, fisk eller fågel bara till dem som aktivt har valt det.

att uppdra åt samtliga uppdragsnämnder att i upphandling av verksamhet där mat konsumeras, ställa krav om måltidsval på sätt som anges i motionen, samt

att uppdra åt Kommunstyrelsen att samtliga övriga nämnder och bolag att inom ramen för den politiska verksamheten och i förvaltningsverksamhet som består av konferenserna, middagar eller dylikt, ha vegetarisk mat som grundutbud och servera kött, fisk eller fågel bara till dem som aktivt har valt det.